

2010. évi törvény
a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény módosításáról

1. § A Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény a 280. §-a a következő (4a)-(4b) bekezdésekkel egészül ki:

„(4a) Az (1) bekezdés szerint büntetendő, aki a jogszabályban meghatározott felügyeleti vagy ellenőrzési kötelezettségét nem teljesítette és a kötelezettség teljesítése az (1) bekezdésben vagy a (3) bekezdésben meghatározott bűncselekmény elkövetését megakadályozhatta volna.
(4b) Aki a (4a) bekezdésben meghatározott bűncselekményt gondatlanságból követi el, vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.”

2. § A Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény a 281. §-a a következő (4a)-(4b) bekezdésekkel egészül ki:

„(4a) Az (1) bekezdés szerint büntetendő, aki a jogszabályban meghatározott felügyeleti vagy ellenőrzési kötelezettségét nem teljesítette és a kötelezettség teljesítése az (1)-(3) bekezdésekben meghatározott bűncselekmény elkövetését megakadályozhatta volna.
(4b) Aki a (4a) bekezdésben meghatározott cselekményt gondatlanságból követi el, vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.”

3. § A Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény a 288. §-t következően az alábbi 288/A. §-sal és az azt megelőző alcímmel egészül ki.

"Hivatalos eljárás körében elkövetett veszélyeztetés"

288/A. § (1) Az a hivatalos személy, aki hivatali kötelességének megszegésével más vagy mások életét, testi épségét vagy egészségét gondatlanságból közvetlen veszélynek teszi ki, testi sértést okoz, vétséget követ el és egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Az (1) bekezdés szerint büntetendő az a hivatalos személy, akinek hivatali kötelessége más vagy mások életét, testi épségét vagy egészségét közvetlenül veszélyeztető helyzet megelőzése, ha hivatali kötelességének megszegésével a mások életét, testi épségét vagy egészségét közvetlenül veszélyeztető vagy testi sértést okozó helyzet megelőzését vagy megszüntetését gondatlanságból elmulasztja, feltéve, hogy a hivatali kötelesség teljesítésével a közvetlen veszély elkerülhető vagy megszüntethető lett volna.

(3) A büntetés

a) három évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény maradandó fogyatékoságot, súlyos egészségromlást, tömegszerencsétlenséget, vagy a kulturális javak körébe tartozó tárgy, régészeti lelőhely vagy műemlék helyrehozhatatlan károsodását okozza,

b) egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény halált okoz,

c) két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény kettőnél több ember halálát okozza, vagy halálos tömegszerencsétlenséget okoz.

(4) Ha az elkövető az (1)-(2) bekezdés szerinti cselekményt szándékosan követi el, büntetett

követ el, és az (1)-(2) bekezdés esetén három évig, a (3) bekezdés esetén - az ott tett megkülönböztetéshez képest - öt évig, két évtől nyolc évig, illetőleg öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(5) Nem büntethető az (2) bekezdés szerinti cselekményért az elkövető, ha a más vagy mások életét, testi épségét vagy egészségét közvetlen veszélyt más szándékos bűncselekménye okozta.”

4. § (1) E törvény a kihirdetését követő 30. napon lép hatályba.

(2) E törvény a hatálybalépését követő napon hatályát veszti.

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény módosításához

A törvényjavaslat célja, hogy a büntetőjogi fenyegetettség megteremtésével a hatályos szabályozásnál eredményesebben ösztönözze az emberi életet, a testi épséget, a természeti környezetet és a kulturális értékeket veszélyeztető helyzetek megelőzéséért felelős személyeket arra, hogy a kellő gondossággal járjanak el.

A rendszerváltás utáni büntetőjogi jogfejlődése fontos eleme a természeti és épített környezet fokozottabb védelmét biztosító tényállások megjelenése, így többek között az állatkínzás vagy a hulladékgazdálkodás rendjének megsértése is büntethetővé vált. Ebbe a rendszerbe illeszkednek a felügyeleti-ellenőrzési tevékenységeket végzők kiemelt felelősségének megteremtésére irányuló tényállások.

Kifejezett célja a törvényjavaslatnak az is, hogy a közvetlen sértett hiányában magas látenciájú korrupciós cselekmények esetében növelje a büntetőjogi jogkövetkezmény bekövetkezésének a valószínűségét. Nehezen felderíthető vagy bizonyítható, ha a szabályszegés hátterében korrupciós cselekmény van, az ellenőrzési tevékenység elmulasztásának következménye pedig ettől függetlenül is rendkívül súlyos lehet. A környezetet vagy az emberi életet veszélyeztető szabályszegések következetes üldözése azonban hatékonyabban rettenthet el a vesztegetési tényállások elkövetésétől is.

A törvényjavaslat a környezetkárosítás és a természetkárosítás bűncselekmények esetében új elkövetési magatartásokat állapít meg. Az említett bűncselekmények elkövetőin túl büntethetővé teszi azokat is, akiknek jogszabályi kötelezettsége az ilyen bűncselekmények elkövetésének megelőzése.

A törvényjavaslat – a foglalkoztatás körében elkövetett veszélyeztetés tényállásához hasonló új hivatali bűncselekményt állapít meg arra az esetre, ha a veszély, illetve a káros következmény a hivatali kötelezettség megszegésével alakul ki.

A javaslat – a jogállami büntetőjog követelményeit tiszteletben tartva – nem vonatkozik a már elkövetett bűncselekményekre.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

Az 1. §-hoz

A környezetkárosítás tényállása szerint a környezetet veszélyeztető mértékű jogellenes terhelés büntetendő. Tipikusan ilyen cselekményt a környezetet szennyező anyagokkal végzett ipari tevékenység során lehet elkövetni. Az állam az ilyen tevékenységek fölött egyébként is közigazgatási kontrollt gyakorol, aminek fontos eleme a rendszeres felügyeleti és ellenőrzési tevékenység. Sok esetben a környezetet terhelő közvetlenül nem érdekelt a

természeti környezet megóvásában, őt erre csak a büntetőjogi fenyegetettség, a jogszabályi környezet és a felügyeleti, ellenőrzési tevékenység bírhatja rá. Ha ez utóbbi tevékenység elégtelen, az a környezetet terhelő gondosságára negatívan hat, így akár növeli is a környezeti kockázatokat. Ezért fontos, hogy a környezetszennyezőn kívül az is feleljen, akinek a környezetszennyezés megakadályozására jogszabályi kötelezettsége és lehetősége lett volna. A törvényjavaslat csak azon felügyeleti, ellenőrzési kötelezettség megszegését bünteti, ami jogszabályon alapul, ez azonban nem korlátozik a hatósági tevékenységre.

A 2. §-hoz

A törvényjavaslat a természetkárosítás tényállását is kiegészíti a környezetkárosítás tényállását kiegészítő szabályokkal.

A 3. §-hoz

A más vagy mások életét, testi épségét vagy egészségét közvetlenül veszélyeztető helyzet megelőzéséért vagy elkerüléséért felelős hivatalos személyek szakértelmükkel és felügyeleti, ellenőrzési tevékenységükkel biztosítják a társadalom védelmét az olyan veszélyek ellen, amelyeket a társadalom máshogy nem tud megelőzni. Hivatali kötelességük gondos ellátása ezért kiemelt jelentőségű, ezért a javaslat büntetőjogi fenyegetettséget teremt arra az esetre, ha mulasztásuk vagy más szabályszegésük olyan veszélyhelyzethez vagy sérüléshez vezet, aminek az elkerülése lenne a feladatuk. Ez a felelősség akkor is fennállna, ha a veszélyt nem közvetlenül az elkövető cselekménye okozza, de hivatali kötelessége teljesítésével a veszély megelőzhető vagy megszüntethető lett volna.

A büntetőjog ultima ratio jellegére tekintettel a javaslat nem büntetné a gondatlan cselekményt, ha magát a más vagy mások életét, testi épségét vagy egészségét közvetlenül veszélyeztető helyzet kialakulását más személy szándékos bűncselekménye okozta. Még így közvetetten sem tehető ugyanis más szándékos bűncselekményéért felelőssé az, akit csak gondatlan szabályszegés terhel.

A javaslat a büntetések mértékében és a minősített esetekben a foglalkozás körében elkövetett veszélyeztetés tényállását követi.

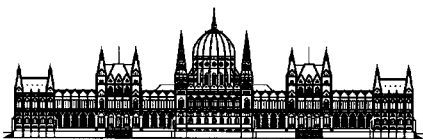
A 4. §-hoz

A javaslat kellő felkészülési időt biztosít a módosítás hatálybalépésére.

Budapest, 2010. október 18.

dr. Schiffer András
LMP

Jávorka Benedek
LMP

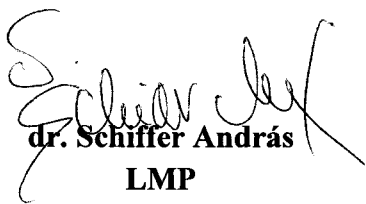
ORSZÁGGYŰLÉSI KÉPVISELŐ

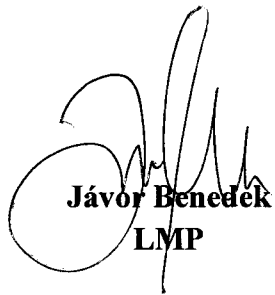
Dr. Kövér László
az Országgyűlés Elnöke részére
Budapest

Tisztelt Elnök Úr!

A Házszabály 87. § (2) bekezdése alapján mellékelten benyújtjuk a **Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény módosításáról** szóló törvényjavaslatot.

Budapest, 2010. október 18.

dr. Schiffer András
LMP

Jávör Benedék
LMP